

Nr. 64 - Persillekræmmeren - 2009

Den nedbrudte kirke

af Gunner Møller Rasmussen, Stensballe

Kører man mod Serridslev over Vær og drejer til venstre ved vejskiltet "Nebel 2" ad Nordre Strandvej, kommer man til Nebel. Midt i byen mod syd ligger den gamle Nebel kirkegård. Indgangen er markeret af to murstenssøjler med en dobbelt gitterport af smedejern, og kirkegården er omkranset af et stateligt stendige.

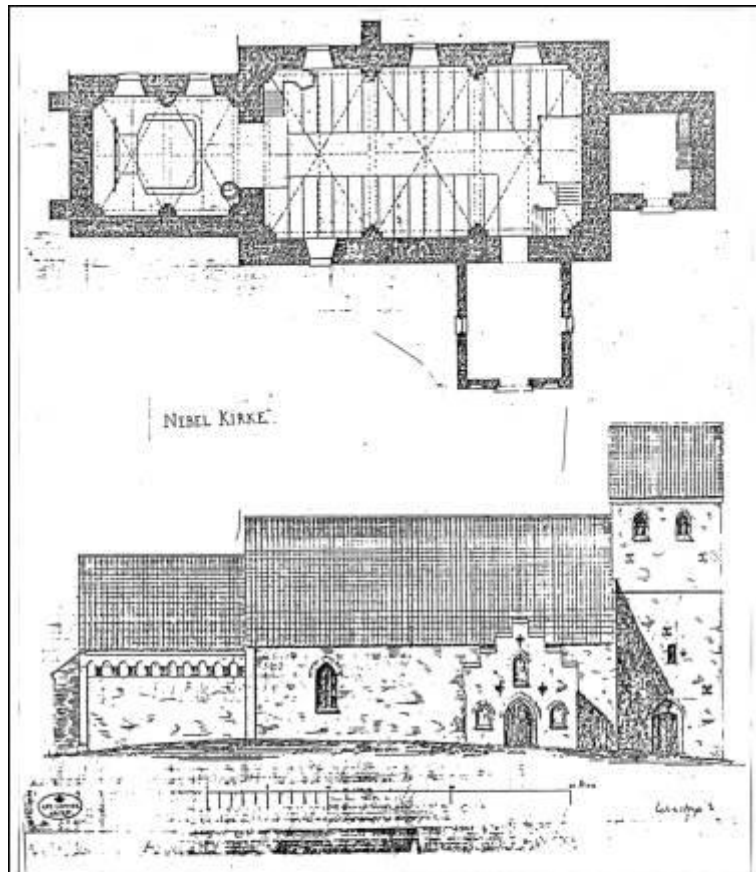

Indgangsparti til Nebel kirkegård. Foto 2008.

Kirkegården

Tilbage på kirkegården står dele af et kapel fra en større romansk landsbykirke, der eksisterede fra ca. 1150 til 1878, hvor den blev nedbrudt. Kirkegården henligger som en mindekirkegård over hengangne slægter, de fleste med tilknytning til Nebel og Serridslevgaard. Den sidste begravelse blev foretaget i 1994, en ældre dame ligeledes med tilknytning til Serridslevgaard.

Kirkegårdens placering fortæller, at kirken i gamle dage lå ved en meget befærdet vej, der forbandt færdslen over broen ved Hammersholm til Vær og videre til Stensballe eller Odder. I dag vil man nok hæfte sig ved, at der fra kirkegården er en ualmindelig naturskøn og vid udsigt ud over Nørrestrand.

*Kgl. bygningsinspektør L.A. Winstrups tegning af Nebel kirke.
Nationalmuseet.*

lod han arkitekt F. Meldahl ombygge til det prangende palads opført i flere stilarter, som vi kender i dag.

Hele 29 kirker stod under hans varetægt. Her på egnen bl.a. Nebel, Vær, Tyrsted, Uth og Stenderup kirker. Efter sigende drev han kirkerne som en ren forretning og ud fra, hvor meget den enkelte kirke indbragte i indtægter, så han på, hvor meget der kunne ofres på vedligeholdelse.

Den gl. kirke i Nebel. Tegning af L. A. Winstrup, Nationalmuseet.

Årsag til nedrivning

Tilbage i tiden hørte kirkerne i Nebel og Vær under godset Stensballegaard.

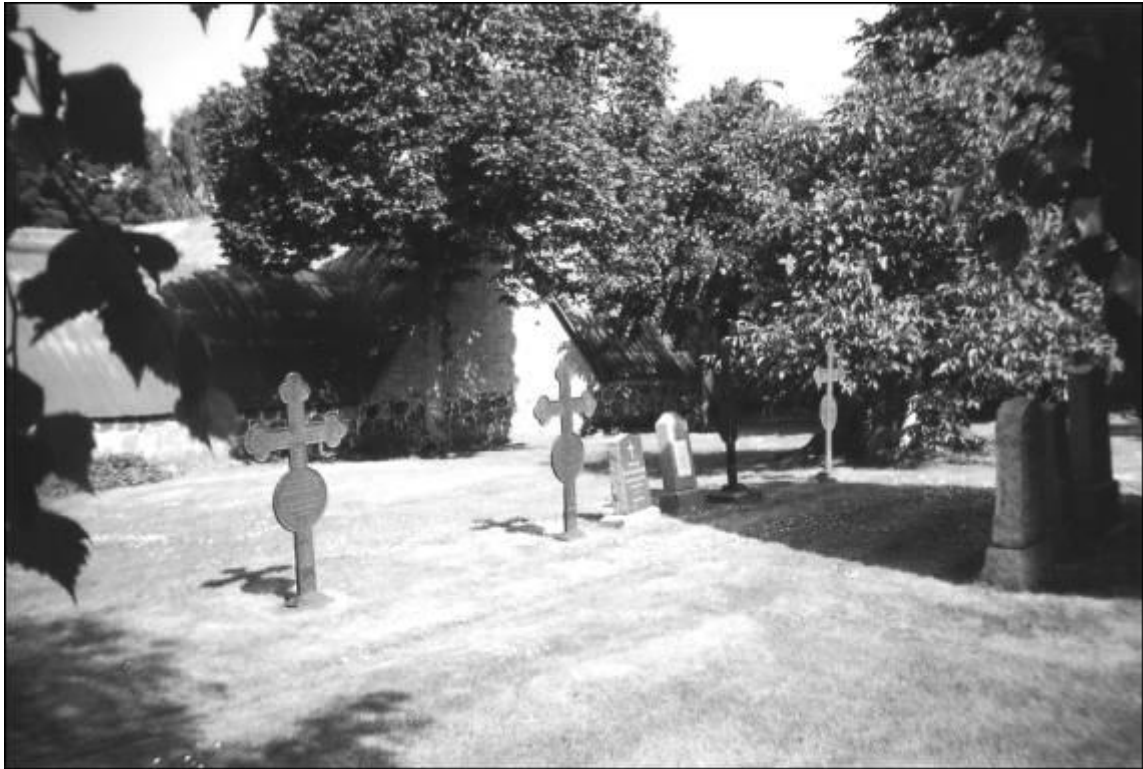
Nedrivningen skyldtes dårlig vedligeholdelse. Siden midten af 1800-tallet blev der foretaget mange, men forgæves reparationer, bl.a. opsætning af stræbepiller på kirkens sydside og restaurering af tårnet. I 1877 styrtede en bue i en af skibets hvælvinger ned. Det betød, at det var uforvarligt at benytte kirken til kirkelige handlinger. I februar 1878 godkendte Kirkeministeriet nedrivning af kirken. Det tog dog Vær Nebel sogneråd fire år at nedrive og fjerne kirken. Bygningsresterne blev brugt som vejfyld.

Gravminder

Går man rundt på kirkegården lægger man mærke til 7 gravminder i støbejern, hvoraf det ældste er fra 1833 og det yngste fra 1861. Udover navn, fødsels- og dødsår rummer flere af dem tankevækkende inskriptioner. Et eksempel herpå: ”Hans Død begrædes af hans sørgende Enke, 5 Børn og hans gamle Forældre”. Den afdøde blev 32 år.

Kapellet, der i dag benyttes til opbevaring af graverens redskaber. Foto 2008.

Gravminder i støbejern. Foto 2008.

Jernkorsene indeholder et stykke industrihistorie fra Horsens, idet de alle er støbt på derværende støberier. Jyllands første jernstøberi blev anlagt i Horsens i 1831 af Frederik Veiss, der bl.a. støbte klokken til Hornborg kirke. Støberiet blev senere overtaget af Ulrik Stallknecht, der bl.a. støbte klokkerne til kirkerne: Alrø, Skjold, Rårup, Hatting, Tyrsted Uth og Underup. Det yngste gravkors på kirkegården stammer formentlig fra firmaet Møller & Jockumsen. Heller ikke dengang holdt man sig ikke tilbage for at kopiere konkurrentens produkter.

Største gravminde

Gravmonument er placeret tæt på kirkegårdsdigets østlige side. I øvrigt et sted, hvor man har en pragtfuld udsigt over Nørrestrand til Horsens fjord. Gravmindet består af en sandstens obelisk med marmor relieffer udført af ingen mindre end hofbilledhuggeren Johannes Wiedevelt. Mindet er opsat over major Frederik Ludvig Beenfeldt (1741-1801) og hans hustru Elisabeth Cathrine de Lichtenberg (1743-1807). Ved major Beenfeldts indgåelse af ægteskab i 1768 med Elisabeth de Lichtenberg, yngste datter af den rige storkøbmand Gehrtd de Lichtenberg i Horsens, blev han ejer af Serridslevgaard.

*Gravmonument over Frederik Ludvig Christian Beenfeldt
og hustru Elisabeth Cathrine de Lichtenberg. Foto 2008.*

Serridslev kirke

Nebel nedbrudte kirke blev i 1878 erstattet af en ny kirke i Serridslev. Serridslev kirke blev opført på rekordtid. Tegningerne godkendt februar 1878, byggeriet startet 5. april, tårnet rejst 28. august, indvielse 17. november 1878. En del bevaringsværdige ting fra den gl. Nebel kirke, bl.a. alterstager, dåbsfad, altertavle og alterbord fulgte med til den nye kirke.

Litteratur

Holger Jørgensen, 1997. Horsens Nørrestrand, Horsens Museum.

redaktion: FGS, KSO